

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Mands Minde 1788-1838. Foredrag over det sidste halve Aarhundredes Historie

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 329. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1838_599-txt-shoot-idm9917/facsimile.pdf (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

det siger jeg dristig, vis paa, at selv de fremmede, der har mindste Øje for saadanne Himmeltegn, enten har set eller vil dog snart nødes til at se det; saa det er kun Spørgsmaal, hvad den Glans betyder: om det var ved Folkesolens Opgang eller Nødgang, Skyerne rødmede saa dejlig og mødtes saa yndig med Bølgerne blaa. Hvad nemlig Øhlenschlägers Smaadigte 1803 spaaede, det opfyldte ikke blot, det overlejl vidt hans Poetiske Skrifter 1805, — hvori Vavlunder og Aladdin ene vilde været nok til at gjøre to Digtere udødelige, — [hans] Nordiske Digte, eller Tors Rejse, Hakon hin rige og Balder hin gode, 1807, Palmatoke 1809, Axel og Valborg 1810, Correggio 1811, Stærkodder 1812. Dette alene udgjør en poetisk Righed, der uden Tvivl, naar den bliver ret bekendt, vil vække selv det ogsaa poetisk rige Englands Misundelse, [men] lader sig til Lykke hverken tage med Staalhandsker eller med gloende Tænger.

Og nu begyndte jeg at komme med, ingenlunde for at gjøre Øhlenschläger Rangen stridig eller i det hele vindt en Digterkrans, — nej, Øhlenschläger var i mine Øjne, fra jeg saa hans Poetiske Skrifter, en Skjald, til hvis Skulder jeg knap kunde naa, og hvis Krans jeg ej engang havde Lyst til; — men det gamle Norden, som han i Vavlunder og de Nordiske Digte paa Ørnevinger havde besøgt og med Falkesyn betragtet, det, felte jeg, var mit poetiske Hjem: en lange slumrende Kampetone fra Hedenold var under det høje Vaabengny og Skjaldekvad vaagnet hos mig og vilde have Ørenlyd, uden at lempe eller rette sig efter nogen af alle de søgte eller usøgte Kunstens Regler, man efter de gamle Grækeres og Romeres Skrifter havde dannet sig. At nemlig disse Skrifter, hvor gode de end ellers kunde være, skulde være vore Idealer, og at Nordens Myter og gamle Kvad skulde hos Nordboer vige for de fremmedes, det var i mine Øjne saa unaturlig en Fordom og saa urimeligt et Forlangende, at,

behandlede jeg dem ikke ganske som Tor behandlede Jæterne, da var det kun, fordi jeg manglede Kraften eller dog Forstand paa at bruge den ret.

Min Nordens Mytologi fra 1808 og mine Optrin af Nordens Kæmpeliv fra 1809 og 1811 er imidlertid i Litteraturen samme Paastand paa Kæmpe-Aandens Vegne i det gamle Norden, som jeg nu mundtlig nedlægger: at denne Aand har utabelig Ret til at raade i Norden og agter for denne sin Ret at fore et Kraft-Bevis, som man skal nødes til at lade gjælde. Ja, m. H., i den Henseende ligner jeg nu igjen mig selv langt mer end i Mellemtiden, som jeg kalder min Middelalder; og [jeg] paastaar, det skal og maa gaa ligedan med Norden i det hele, saa den skal ogsaa i Nyaarstiden vinde langt mere Lighed med sin Skikkelse i Hedenold, end den havde i Middelalderen, endsige da i de sidste tre Aarhundreder, som i mine Øjne var en Udskjeljeelse fra alt det naturlige og levende, der ej kan fortsættes et Øjeblik længere, uden at fore os, som Folk, hovedkulds i den samme bundløse Afgrund, der opslugte Ægyptere, Fenikere og Romere.

Naar man imidlertid har misforstaaet mig saa grovelig, som om jeg enten vilde have Folk til igjen at bøje Knæ for Tor og Odin, eller dog til at banalyse Kunst og Videnskab og Klassisk Dannelse, fordi disse Ting ej fandtes i gamle Nord, da undrer det mig vel nu ikke længer, da jeg indser, Misforstanden var, efter den herskende Tankegang, uundgaaelig, saa længe jeg kun skrev om de Ting; men nu, da jeg er kommen til Orde, maa jeg dog gribe den første Lejlighed til at fralægge mig al saadan Daarskab, som aldeles uforenelig netop med den universalhistoriske Anskuelse, som jeg altid fandt i Nordens Myter og stræbte alt længe, saa godt jeg kunde, videnskabelig at udvikle. Hvad jeg altid har villet og bestandig vil, er kun at bidrage mit til en levende og naturlig Dannelse, hvorunder vi stræbe at blive det største og bedste,

